Lietas arhīva Nr. C-2974-18/22
ECLI:LV:RVPT:2018:0205.C30297418.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2018.gada 5.februārī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa:
tiesnesis R.Silakalns,
ar tiesas sēžu sekretāri L.Kačarovu,
piedaloties pieteicēja /pers. A/ un likvidējamās SIA "SK 97" pilnvarotajam pārstāvim Mārtiņam Mežinskim un SIA "Creati 1" pilnvarotajam pārstāvim Valdim Kramam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3, SIA "Creati 1" maksātnespējas procesa lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ un likvidējamās SIA "SK 97" pilnvarotā pārstāvja Mārtiņa Mežinska pieteikuma.

Aprakstošā daļa

2018.gada 4.janvārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts /pers. A/ un likvidējamās SIA "SK 97" pilnvarotā pārstāvja Mārtiņa Mežinska pieteikums (turpmāk – Pieteicēji) pieteikums par SIA "Creati 1" (turpmāk – Parādnieks) maksātnespējas procesu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 5.janvāra lēmumu ierosināta SIA "Creati 1" maksātnespējas procesa lieta.

2018.gada 9.janvārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija" vēstule „Par administratora kandidāta ieteikšanu", kurā kā SIA "Creati 1" administratora kandidāts ieteikts sertificēts administrators Jānis Ešenvalds, sertifikāta Nr.00401.

Pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Stokholmas Tirdzniecības palātas Šķīrējtiesas institūta 2017.gada 11.decembra Ārkārtas lēmumu par pagaidu nodrošinājumu lietā Nr.EA2017/184 (turpmāk – Lēmums), cita starpā, tika nolemts uzlikt par pienākumu Parādniekam izmaksāt kompensāciju ar juridiskiem izdevumiem SIA "SK 97" EUR 3630,00 apmērā un /pers. A/ EUR 9104,38 apmērā, kopā EUR 12734,00 apmērā.

Atbilstoši Stokholmas Tirdzniecības palātas Šķīrējtiesas institūta reglamentam, Lēmums par pagaidu nodrošinājumu stājies spēkā 2017.gada 11.decembrī un ir izpildāms nekavējoties.

Ņemot vērā to, ka Parādnieks nebija veicis minēto kompensāciju izmaksu, Pietecēji 2017.gada 12.decembrī nosūtīja brīdinājumu par saistību izpildi un nodomu vērsties tiesā ar maksātnespējas procesa pieteikumu, ja saistība netiks izpildīta trīs nedēļu laikā no brīža, kad brīdinājums nodots pasta komersantam.

2018.gada 3.janvārī Pieteicēji saņēma Parādnieka 2017.gada 29.decembra iebildumus pret brīdinājumiem par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Iebildumos Parādnieks norādījis, ka ir nepieciešams veikt Lēmuma atzīšanas un izpildes procesu atbilstoši Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) prasībām un ka ir pamats neatzīt to Latvijā, brīdinājumam nav pievienots dokuments, kas apliecina, ka izdevumi faktiski ir radušies un brīdinājumā kā saņēmējs esot norādīts advokātu birojs.

Minētos iebildumus Pieteicēji uzskata kā nepamatotus, jo tieši pēc parādnieka iniciatīvas noslēgtajā līgumā tika paredzēts, ka strīdi tiks izšķirti Stokholmas Tirdzniecības palātas Šķīrējtiesas institūtā, saskaņā ar reglamentu un piemērojot Latvijas tiesību normas. Tādējādi, ir aplams Parādnieka apgalvojums, ka minētais Lēmums nav atzīstams un izpildāms Latvijā.

Pieteicējiem arī nav atsevišķi šobrīd jāpierāda izdevumu apmērs un samērīgums par juridisko pakalpojumu sniegšanu.

Tādējādi, Parādniecei ir konstatējama Maksātnespējas likuma (turpmāk – MNL) 57.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā maksātnespējas procesa pazīme – parādnieks nav nokārtojis vienu vai vairākas parādsaistības, no kurām pamatparāda summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš, un kreditors vai kreditori ir izsniegusi vai nosūtījuši uz parādnieka juridisko adresi sūtītāja apmaksātu brīdinājumu par savu nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu.

Pieteikums pamatots ar MNL 57.pantu un Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 363.[1] , 363.[2] pantu, lūdzot tiesu pasludināt Parādnieka maksātnespējas procesu.

Pieteicēju pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu pilnībā uzturēja uz tajā norādīto apstākļu kopuma un pamata. Lūdza pieteikumu apmierināt.

Parādnieka pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu pilnībā neatzina, norādīja, ka tas ir noraidāms, kā arī lūdza piedzīt no Pieteicējiem izdevumus par juridiskajiem pakalpojumiem EUR 1200 apmērā. Bez tam, Parādnieks tiesā iesniedza 2018.gada 18.janvāra fakta fiksēšanas aktu Nr.00001/068/2018-AKT pie zvērināta tiesu izpildītāja A.Rušiņa, no kura redzams, ka Parādnieks depozītā ir iemaksājis EUR 14000,00 un naudas atmaksa Parādniekam pieļaujama tikai gadījumā, ja zvērinātam tiesu izpildītājam A.Rušiņam tiek iesniegts spēkā stājies tiesas nolēmums par maksātnespējas procesa pieteikuma noraidīšanu civillietā Nr.C30297418.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausoties Pieteicēju pilnvarotā pārstāvja un Parādnieka pilnvarotā pārstāvja viedokli, pārbaudot un novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

CPL 363.[2] panta ceturtā daļa noteic, ka Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, pieteikumam pievieno pierādījumus par prasījuma pamatojumu un apmēru, brīdinājuma par

nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu kopiju, dokumentus par brīdinājuma izsniegšanu vai nosūtīšanu (kvīti par dokumenta nosūtīšanu ar sūtījuma satura apliecinājumu), kā arī pieteikumā apliecina, ka parādnieks nav pret to cēlis pamatotus iebildumus.

MNL 57.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja ir kāda no šādām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm – parādnieks – sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība – nav nokārtojis vienu vai vairākas parādsaistības, no kurām pamatparāda summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš, un kreditors vai kreditori ir izsnieguši vai nosūtījuši uz parādnieka juridisko adresi sūtītāja apmaksātu brīdinājumu par savu nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu.

Kā redzams no lietas materiāliem, tajos ir pievienoti 2017.gada 12.decembra Pieteicēju pirmstiesas brīdinājumi Parādniekam par parāda atmaksu, kurā norādīts, ka šī pretenzija uzskatāma par Pieteicēja nodomu iesniegt Parādnieka maksātnespējas pieteikumu, pamatojoties uz MNL 57.panta pirmās daļas 2.punktu.

MNL 1.pants noteic, ka šī likuma mērķis ir veicināt finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka saistību izpildi un, ja iespējams, maksātspējas atjaunošanu, piemērojot likumā noteiktos principus un tiesiskos risinājumus.

MNL 4.panta pirmā daļa noteic, ka juridiskās personas maksātnespējas process ir tiesiska rakstura pasākumu kopums, kura ietvaros no parādnieka mantas tiek segti kreditoru prasījumi, lai veicinātu parādnieka saistību izpildi.

Valsts aģentūra „Maksātnespējas administrācija" sniedz skaidrojumu: „Maksātnespējas procesu pasludina, ja tiesa konstatē objektīvi pastāvošu maksātnespējas procesa pazīmi, kas noteikta MNL 57.pantā. (...) Tiesa tātad konstatē objektīvi pastāvošu maksātnespējas subjekta nespēju pildīt savas saistības un, pasludinot maksātnespējas procesu, aizsargā finansiālās grūtībās nonākušā komersanta un tā kreditoru interešu samērošanu. Secināms, ka ar MNL 57.pantā noteiktajām maksātnespējas procesa pazīmēm likumdevējs nosprauž robežu, kuru sasniedzot, finansiālās grūtībās nonākušā parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšana ir nepieciešama un neizbēgama, un maksātnespējas procesa dalībnieki pēc procesa pasludināšanas darbojas saskaņā ar objektīviem apstākļiem, kad parādniekam ir ierobežoti finanšu līdzekļi vai to nav vispār.

Maksātnespējas process ir nepieciešams, lai apstākļos, kad parādniekam ir ierobežotas iespējas apmierināt savu kreditoru prasījumus, administrators veiktu Maksātnespējas likumā paredzēto pasākumu kopumu kreditoru prasījumu apmierināšanai, tai skaitā pārdotu parādnieka aktīvus." (*Maksātnespējas administrācijas skaidrojumi un atziņas 2008-2014, Tiesu namu aģentūra, 2015., 68.lpp.*)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas sagatavotā 2014.gada Tiesu prakses apkopojuma juridiskās personas maksātnespējas procesa lietās Kopsavilkuma 3.punktā noteikts: „Kaut arī no Maksātnespējas likuma 57. panta 2. punkta izriet prezumpcija, ka parādnieks ir uzskatāms par maksātnespējīgu, ja nepilda saistības, par kurām nav strīda, tomēr tiesai, formāli konstatējot šos apstākļus, būtu jāpārbauda arī citi apstākļi, kas liek apšaubīt prezumpciju, ka nemaksāšana ir saistīta ar nespēju samaksāt (SPC-7/2014)".

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments savā 2014.gada 11.aprīļa spriedumā lietā Nr. SPC-7/2014 cita starpā ir norādījis: "Satversmes tiesa 2010.gada 13.oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2010-09-01 12.punktā un 2011.gada 13.decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2011-15-01 7.punktā atzinusi, ka tiesu varas uzdevums ir nodrošināt, lai, izskatot konkrētu lietu, tiktu garantēta Satversmes normu, likumu un citu normatīvo aktu īstenošana, vispārējo tiesību principu ievērošana, kā arī aizsargātas cilvēka tiesības un brīvības. Tiesiskā valstī tieši vispārējās jurisdikcijas tiesas ir atzīstamas par efektīvāko mehānismu, kas, izvērtējot katru gadījumu individuāli, var konstatēt, vai ir ievērots saprātīgs līdzsvars starp konkrētās personas tiesībām un sabiedrības interesēm. (...) Maksātnespējas likumā un tam pakārtotajā likumā Civilprocesa likuma regulējumā likumdevējs ir atteicies no bilances testa, koncentrējoties uz likviditātes jeb maksāšanas testu. Tas attiecas gan uz gadījumiem, kad maksātnespējas procesa lieta ir ierosināta pēc kreditora pieteikuma, gan uz gadījumiem, kad lietu

skata uz paša parādnieka pieteikuma pamata *(sk. Jauja H. Piezīmes pie jaunā Maksātnespējas likuma. Jurista vārds, 22.02.2011, Nr.8, 14.lpp.)*.

Piemērojot šo testu, tiek prezumēts, ka parādnieks nenorēķinās ar kreditoru tādēļ, ka nav spējīgs to izdarīt līdzekļu trūkuma dēļ. (…) Kaut arī no Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punkta izriet prezumpcija, ka parādnieks ir uzskatāms par maksātnespējīgu, ja nepilda saistības, par kurām nav strīda, tomēr tiesai, formāli konstatējot šos apstākļus, būtu jāpārbauda arī citi apstākļi, kas liek apšaubīt prezumpciju, ka nemaksāšana ir saistīta ar nespēju samaksāt. Šāds atzinums atrodams Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.martā spriedumā Nr.SPC-25/2012."

Lietas materiālos atrodas 2018.gada 18.janvāra fakta fiksēšanas akts Nr.00001/068/2018-AKT pie zvērināta tiesu izpildītāja A.Rušiņa, no kura redzams, ka Parādnieks depozītā ir iemaksājis EUR 14000,00 un naudas atmaksa Parādniekam pieļaujama tikai gadījumā, ja zvērinātam tiesu izpildītājam A.Rušiņam tiek iesniegts spēkā stājies tiesas nolēmums par maksātnespējas procesa pieteikuma noraidīšanu civillietā Nr.C30297418.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma jēgai, maksātnespējas process ir pasludināms tām juridiskajām personām, kuras ir nonākušas finansiālās grūtībās, kuras objektīvu apstākļu dēļ nespēj

nokārtot savas saistības pret kreditoriem. Ne Maksātnespējas likums, ne Civilprocesa likums neparedz tiesai tiesības pasludināt maksātnespējas procesu jebkurai personai, kura kaut kādu subjektīvu apsvērumu dēļ nevēlas pildīt savas saistības pret kreditoriem.

Tādējādi, tiesa nekonstatē, ka Parādnieks būtu nonācis finansiālās grūtībās, kuru dēļ Parādnieks nevar segt Kreditora prasījumu, jo EUR 14000,00 ir iemaksāti depozītā, kas apliecina Parādnieka maksātspēju un spēju norēķināties ar kreditoru.

CPL 78.nodaļa noteic kārtību kādā notiek ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumu atzīšana un izpildīšana Latvijā.

CPL 646.pants noteic, ka ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu atzīst saskaņā ar šo likumu un Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

Lietas materiāliem nav pievienoti pierādījumi tam, ka Stokholmas Tirdzniecības palātas Šķīrējtiesas institūta 2017.gada 11.decembra Ārkārtas lēmums būtu atzīts Latvijas Republikā atbilstoši CPL 78.nodaļai, pret ko iebilst arī Parādnieks.

Saskaņā ar CPL 649.panta trešo daļu, izskatījusi pieteikumu par ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu, tiesa pieņem lēmumu atzīt un izpildīt nolēmumu vai noraidīt pieteikumu.

Tādējādi, secināms, ka tiesa, iespējams, izskatot pieteikumu var arī noraidīt pieteikumu atzīt ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu.

Tādējādi, tiesa secina, ka ņemot vērā visu iepriekš minēto, Pieteicēju norādītājām parādsaistībām, saskaņā ar MNL 57.panta pirmās daļas 2.punktu, nav iestājies izpildes termiņš, jo minētās parādsaistības, kas noteiktas ar ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu, šobrīd nav, atbilstoši CPL 78.nodaļai, atzītas un izpildāmas Latvijā.

CPL 363.^{13} panta otrā daļa noteic, ka Tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi.

CPL 363.^{13} panta devītā daļa noteic, ka ja pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta, tiesa maksātnespējas procesa pieteikumu noraida un izbeidz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, kā arī izlemj jautājumu, vai maksātnespējas procesa pieteikums atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu. Tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57.

panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, ja tā konstatē, ka ne vēlāk kā trīs dienas līdz lietas izskatīšanas dienai parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu vai ka parādsaistības, par kurām iesniegts maksātnespējas procesa pieteikums, ir segtas pilnā apmērā.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa secina, ka ar pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem, Parādniecei nav konstatējamas maksātnespējas pazīmes, kas paredzētas ML 57.panta pirmās daļas 2.punktā, turklāt Parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu.

Ņemot vērā to, ka pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme, uz kuras pamata kreditoram ir tiesības iesniegt šādu pieteikumu, netiek konstatēta, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots. Tas ir pamats, saskaņā ar CPL 363.^{13} panta devīto un desmito daļu, pieteikuma noraidīšanai un tiesāšanās izdevumu piedziņai no Pieteicējiem. Tādējādi, no Pieteicējiem solidāri ir piedzenami izdevumi par advokāta palīdzību EUR 1200,00 apmērā. Juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīts pieteikuma iesniedzējam netiek atmaksāts (MNL 62. panta piektās daļas 1. punkts). Iemaksātais depozīts ieskaitāms Valsts kasē (MNL 62. panta sestā daļa).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto, saskaņā ar CPL 1., 3.pantu, 4.panta pirmo daļu, 5.panta piekto daļu, 23.panta trešo daļu, 193.pantu, 194.pantu, 251.panta 11.punktu, 256., 257.pantu, 363^{11}.panta pirmo daļu, 363.^{13} pantu, tiesa

nosprieda:

Noraidīt /pers. A/ un likvidējamās SIA "SK 97" pilnvarotā pārstāvja Mārtiņa Mežinska maksātnespējas procesa pieteikumu pret SIA "Creati 1", reģistrācijas Nr.40103946178, un izbeigt juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu.

Atzīt SIA "Creati 1", reģistrācijas Nr.40103946178, maksātnespējas procesa pieteikumu par nepamatotu.

Piedzīt solidāri no /pers. A/, personas kods /personas kods/ un Likvidējamās SIA "SK 97", reģistrācijas Nr.40203080975, par labu SIA "Creati 1", reģistrācijas Nr.40103946178, ar lietas vešanu saistītos izdevumus – izdevumus par advokāta palīdzību EUR 1200,00 apmērā (viens tūkstotis divi simti *eiro* un 00 centi).

Spriedums ir pārsūdzams apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2018.gada 19.februāra, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no CPL 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Faktiskais sprieduma sastādīšanas laiks 2018.gada 20.februāris, no kura skaitāms termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai.

Tiesnesis

R.Silakalns